

Μία μητέρα που ήξερε να δακρύζει και να γονατίζει.

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

Η συμβολή των μητέρων των Τριών Ιεραρχών, Εμμέλειας του Μ. Βασιλείου, Νόνας του Γρηγορίου του Ναζιανζηνού

καί Ανθούσας Ιωάννη του Χρυσόστομου στην ανάδειξη αυτών των Μεγάλων Πατέρων καί Οίκουμενικών Διδασκάλων της Εκκλησίας υπήρξε αποφασιστική.

Καί είναι δίκαιος ό θαυμασμός του εθνικού ρήτορα Λιβάνιου για τη χριστιανή γυναίκα - «Βαβαί, οιαι παρά χριστιανοίς είσι γυναίκες» - στο πρόσωπο της μητέρας του Χρυσόστομου, της νεαρής χήρας με την εκπληκτική πιστότητα στη μοναδική αγάπη της ζωής της καί την ολοκληρωτική της αφοσίωση στην αγωγή του υπέροχου γιου της. Υπάρχει όμως μια ενδιαφέρουσα λεπτομέρεια!

Καί οι τρεις τους, εξάίρετα πνεύματα, ήταν δεκτικοί, ευάγωγοι ως παιδιά καί νέοι στα άφορώντα τη σχέση τους με τη χριστιανική Αλήθεια καί ζωή! Την ίδια εποχή στην Εκκλησία του Χρίστου πού παροικεί στη Δύση μια άλλη χριστιανή, ή Μόνικα - χήρεψε κι αυτή νέα - σήκωσε με ανάλογη προς την Ανθούσα πιστότητα το σταυρό της χηρείας της, καί επέδειξε αντίστοιχη αφοσίωση στην άγωγή του επίσης εξάίρετου στο πνεύμα γιου της, Αύγουστίνου.

Μα αυτός, παρά τη σφοδρή επιθυμία καί μεγάλη προσπάθεια της, έδειξε απροθυμία, αδιαφορία για τα άφορώντα τη χριστιανική Αλήθεια καί ζωή. Καί το χειρότερο, τράβηξε κατά την αντίπερα όχθη, έπεσε σε υπαρξιακό αδιέξοδο, έζησε βίο άστατο, παραδόθηκε σε εξάρτηση αισθησιακή!

Καί κείνη έγκατέρησε, όχι μια δυο μέρες, ένα ή δύο μήνες, ούτε ένα δυο αλλά

δεκαέξι ολόκληρα χρόνια σε μαρτύριο δα-κρύων, δακρύων πού τα γόνατα της μεταποιούσαν σε σταλαγ-ματιές θερμής προσευχής! Καί ελεήθηκε από το Θεό, ευλογή-θηκε από την Αγάπη Του με την ευτυχία να δει το γιο της χρι-στιανό! Κι αργότερα Επίσκοπο Ίππώνος καί κορυφαίο Πατέρα ιδιαίτερα της Δυτικής Εκκλησίας! Δε θα την πω πιο αξιοθαύμαστη από τις μητέρες των Τριών Ιεραρχών.

Κρίση σε προσωπικούς σταυρούς δεν χωρεί! Ο Θε-ός γνωρίζει λογισμούς καί διαλογισμούς, διαθέσεις της καρδιάς καί ή Αγάπη Του κρίνει! Θα την πω όμως πιο μαρτυρική! Καί θα διερωτηθώ, τί άραγε θα αναφωνούσε ό Λιβάνιος, αν την είχε κι αυτήν γνωρίσει! Άλλα καί θα προτείνω την προσέγγιση της ιερής μορφής της πού ακολουθεί, ένα μικρό σταχυολόγημα από τα «εκ βαθέων» -«Εξομολογήσεις»- του τελικά λα-μπρού γιου της. Γιατί ή περίπτωση της ενδιαφέρει όχι λίγες μη-τέρες πού σηκώνουν σήμερα ανάλογους σταυρούς

Ήταν χριστιανή με πληρότητα και νόημα! «Ή μητέρα μου δεν αγαπούσε το Θεό από υπακοή στους γονείς της, μάλλον υπάκουε σ' αυτούς από αγάπη σ' Εκείνον», γράφει ό Αυγουστίνος. Υπάρχει μεγάλη διαφορά ανάμεσα στην αληθι-νή πίστη ως προσωπική αγάπη του Θεού - το «πνεύμα πού ζωοποιεί» - καί την πίστη τυπικό χρέος ή καθήκον - «το γράμμα πού σκοτώνει» Όση άναμεσα σε ελευθερία καί δουλεία-έξάρτηση! «Ο Θεός την είχε στολίσει με εξωτερική, πιο πολύ εσω-τερική ομορφιά, αυτή πού της έδινε τη χάρη ζωντανής μαρ-τυρίας της αλήθειας του...»

, συνεχίζει με τρυφερό κι ανθρώ-πινο θαυμασμό. Ή χριστιανή μάνα δεν είναι ιερότητα παγερή, στεγνή! Ή ομορφιά κι ή χάρη της, θεία δώρα κι αυτά ασκούν ύπαρκτική γοητεία στο παιδί, αν καρπώνονται στο μέσα, της ψυχής το κάλλος. Αυτό προέχει, ενώ ή απουσία του δημιουργ-γεί επικίνδυνο κενό!

«Παντρεύτηκε τον ειδωλολάτρη πατέρα μου, άνθρωπο οξύθυμο μα αγαθό, του αφοσιώθηκε σαν στο Χριστό... Αντι-μετώπισε με σεβασμό την άλλη πίστη του, δεν επέτρεψε να γίνει το θέμα αυτό αφορμή φιλονικίας μεταξύ τους... Δεν αντιδρούσε με λόγια ή έργα σε ώρα οργής, αλλά την κατάλ-ληλη στιγμή με αγάπη καί λεπτότητα εξηγούσε το λάθος... Δεν έλεγε ούτε μετέφερε λόγο κακό, δεν υποδαύλιζε διχό-νοιες, υποβοηθούσε τη συμφιλίωση, την ειρήνη... Προσευ-χόταν νύχτα καί μέρα, εκκλησιαζόταν τακτικά, τιμούσε τους λειτουργούς της Εκκλησίας, πρόσεχε την ελεημοσύνη... Κέρδισε έτσι γρήγορα την αγάπη, την τρυφερότητα, το σεβα-σμό του πατέρα μου καί τον ίδιο στη χριστιανική πίστη»! «Αυτά συνέβησαν γιατί είχε Εσένα επιστήθιο φίλο καί δι-δάσκαλο στο σχολείο της ψυχής», εξηγεί ό Αυγουστίνος καί προσθέτει ότι ή επιστροφή του πατέρα του είναι «το πρώτο δώρο του Θεού στη μητέρα μου, ό αρραβώνας της δικής μου επιστροφής, πού όμως επρόκειτο να αργήσει»! Με το τελευ-ταίο ρίχνει τη γέφυρα πού μας περνά από τη Μόνικα αληθινή χριστιανή σύζυγο τή Μόνικα αληθινή χριστιανή μητέρα, στην περιπέτεια της δικής του αποστασίας καί επιστροφής.

Και είναι μια μεγάλη αποστασία ή πρώτη φάση της ζωής του. «Ή μητέρα μας ανάθρεψε γεννώντας μας με ωδίνες τοκετού κάθε φορά πού έβλεπε να ξεμακραίνουμε από Σένα...», γράφει για τη χριστιανική αγωγή της μητέρας του

στα τρία παιδιά της.

Για τον εαυτό του ειδικά προσθέτει: «Από την τρυφερή ηλικία είχα ακούσματα για την αιώνια ζωή. Η μητέ-ρα με σφράγισε με το σημείο του Σταυρού τη στιγμή που μ' έβγαλε άπ' την κοιλιά της. Με πότισε την Αλήθεια του Θεού με το μητρικό της γάλα... Μικρό παιδί κι εγώ, πρίν Σέ γνωρί-σω, σε Σένα εύρισκα στήριγμα και καταφυγή όταν με μάλω-ναν οι γονείς ή οι δάσκαλοι μου...Αρρώστησα βαριά και ζήτησα με λαχτάρα να βαφτιστώ... Ή μητέρα με μύησε στο Μυστήριο της λυτρώσεως, μου έμα-θε την ομολογία που έπρεπε να απαγγείλω... Καλυτέρεψε όμως ή υγεία μου κι ανέβαλα τη βάφτιση μου. Νικήθηκα από την ιδέα πώς θα ξαναπέσω στην αμαρτία... Ή μήπως και πήρα αυτή την απόφαση για να είμαι ελεύθερος να την απο-λεύσω»!

Και με την εμπειρία της επιστροφής πια την ώρα αυτού του «εκ βαθέων» του παρατηρεί: «Ίσως το επέτρεψε ό Θεός για να δώσει στην αγνή καρδιά της μητέρας μου τη χα-ρά να κυοφορήσει μακροχρόνια κι επώδυνα τη σωτηρία μου»!Η περιπέτεια της αποστασίας αρχίζει στην Καρχηδόνα, όπου σπουδάζει Φιλολογία και Ρητορική. Πρωτεύει στις σπουδές, καμαρώνει γι' αυτό, το... εξαργυρώνει με ερωτικές κατακτήσεις! «Αφέθηκα γρήγορα να γίνω έρμαιο φοβερών παθών και ηδονών...

Δε ντρεπόμουν να μπλέκομαι σε περι-πέτειες επιπόλαιων ερώτων... Είχα υποδουλωθεί στη φρε-ναπάτη της ήδονοθηρίας, που ή ανθρώπινη αναισχυντία θε-ωρεί και προβάλλει ως ελευθερία! Με πυρπολούσε ό πόθος του έρωτα... Το ν' αγαπώ και ν' αγαπιέμαι μου ήταν πιο γλυ-κό, όταν απολάμβανα το κορμί του αγαπώμενου προσώπου»!"Ομολογίες ρεαλιστικές αλλά αφοπλιστικά ειλικρινείς σε θέμα πού ή εποχή μας απομυθοποιεί και είδωλοποιεί συνάμα. «Ή μητέρα μου, αυτή ή ταπεινή δούλη του Θεού, που ή καρ-διά της ήταν εκκλησιά, αληθινή κατοικία του Κυρίου, αγωνιά, τρομάζει με το δρόμο πού πήρα...

Με συμβουλεύει... μα δε δίνω την παραμικρή προσοχή... Θεωρώ τίς συμβουλές της απλοϊκές γυναικείες παραινέσεις»! Είναι ή ώρα της μεγάλης φωτιάς, ή ώρα πού ήδονοθήρας αυτός, δε θεωρεί την υπόθε-ση φρεναπάτη, αλλά... ελευθερία. Δεν του περνάει από το νου ότι το τελευταίο δείχνει σαν «φύλλο συκής» της ανθρώπινης αναισχυντίας.

Διαβάζει τότε Κικέρωνα, διαβάζει και Γραφή, μα καταφεύ-γει στην αίρεση των Μανιχαίων! Δεν αργεί βέβαια να διαπι-στώσει ότι πρόκειται «για ανθρώπους, υπερφίλους, κενόδοξους, φλύαρους, σαρκικούς. Ανθρώπους πού φώναζαν συ-νεχώς, “ή αλήθεια”, “ή αλήθεια”, μα δεν είχαν μιαν αλήθεια για Σένα, παρά μονάχα πλάνη»!

Ωστόσο τους ακολουθεί με πάθος. Γι' αυτό ή αγωνία της μητέρας του κορυφώνεται, μα ή αγάπη της τη φέρνει κοντά του. «Ή μητέρα μου έχυσε εκείνη την περίοδο για μένα δάκρυα πιο πολλά από όσα χύνουν οί μανάδες μπρος στα νεκρά παιδιά τους... Με την πίστη της με έβλεπε σαν νεκρό... Αλλά ή αγάπη της πότιζε τώρα με πιο πολλά δάκρυα προσευχών το χώμα!

Αύτη την ξανάφερε κο-ντά μου καί με μήνυμα θεϊκό, παράθυρο ελπίδας»! Παράθυρο ελπίδας από ένα όνειρο, όπου νεανίας γοητευ-τικός, παρότι την έβλεπε σε τόση θλίψη, χαμογελούσε καί της έλεγε: «Ηρέμησε, κοίταξε καί δες, όπου στέκεσαι εσύ, στέ-κεται καί ό γιος σου»! Καί κοίταξε καί βεβαιώθηκε, ήταν αλή-θεια. «Καί είχε τη δύναμη να ζει το όνειρο σαν τη χαρά της δικής μου επιστροφής, πού θα αργούσε πολύ ακόμα!

Γιατί στα εννιά χρόνια πού ακολούθησαν κυλίστηκα σε βόρβορου βάραθρα, βυθίστηκα σε άβυσσο ψεύδους. Πάλευα βέβαια να βγω, αλλά βούλιαζα πιο βαθιά ακόμα»! Το ευτύχημα όμως είναι, «ότι όλα αυτά τα χρόνια ή ευσε-βής καί εγκρατής χήρα μητέρα μου τρέφεται με την ελπίδα του ονείρου της! “Ότι δεν σταματά τους ποταμούς των δα-κρύων, τους στεναγμούς της καρδιάς στις ατέλειωτες ώρες των προσευχών της για μένα»!

Και το ανθρώπινο παράπονο στο Θεό! «Εσύ άκουγες τίς παρακλήσεις της, μα άφηνες να κυλιέμαι σε βόρβορο, να παραδέρνω σε χάος... Να είμαι πλανώμενος καί πλανών, πα-ρασυρόμενος καί παρασύρων». Τόσο πού σοφός Επίσκοπος, δε δεχόταν να του μιλήσει παρά τίς θερμές παρακλήσεις της μητέρας του. «Είναι ισχυρογνώμων, εγωιστής, πνεύμα άντιλογίας, παθιασμένος αιρετικός. Άσ' τον ελεύθερο, της είχε πει, αλλά μη σταματήσεις τίς προσευχές σου, κάποτε θα κα-ταλάβει»! Εκείνη επέμενε να παρακαλεί καί αυτός της είπε: «Πήγαινε στην ειρήνη του Θεού. Καί πίστεψε αυτό πού θα σου πω, ό Θεός δεν θα αφήσει να χαθεί ένα παιδί τόσων δακρύων»!

Μήνυμα αιώνιο αυτό για κάθε αληθινή μητέρα! Μετά την Καρχηδόνα ιδρύει καί στη Ρώμη δική του Ρητορι-κή Σχολή. Εκεί ξεκόβει από τους Μανιχαίους, αλλά δεν έρχε-ται στην πίστη. Αρρωσταίνει πάλι βαριά καί ή μητέρα εντείνει τίς προσευχές της. Ό Θεός δεν έχει σχέδιο να τον πάρει πρίν αναγεννηθεί, να «καταφέρει πλήγμα θανατερό στην ψυχή αυτής της Άγιας Γυναίκας».

Γίνεται καλά κι έρχεται καί ιδρύ-ει νέα Ρητορική Σχολή στο Μιλάνο. Κορυφαία μορφή εδώ ό “Άγιος Αμβρόσιος, «ψυχή εκλεκτή, ευσεβής δούλος του Θεού, γνωστός σε όλο τον κόσμο. Τον αγαπώ, όχι όμως ως δάσκαλο της αλήθειας του Χριστού, έχω χάσει πια κάθε ελπί-δα σωτηρίας. Τον αγαπώ ως άνθρωπο πού με έχει συμπαθή-σει».

«Δεν είχα ποτέ...» «...είχα απομακρυνθεί από το ψέμα»! Ωστόσο λυπάται που είχε αγγίξει καμιά χορδή της ψυχής του. Γνωρίζεται... λα-σιάζει τα δάκρυα και τίς προσευχές της

Ὁ Αυγουστίνος καί τότε ακόμα δείχνει να γλιστρά πιο πέ-ρα. Μετά από ένα μικρό διάστημα στην αστρολογία, καταφεύγει στο νεοπλατωνισμό, ένα φιλοσοφικό σύστημα της μόδας εκείνα τα χρόνια καί ζει κοινοβιακά με κάποιους φίλους. Πα-ράλληλα όμως δεν τον αφήνουν αδιάφορο ακούσματα για επι-στροφές στην πίστη κάποιων νομομαθών, γοητεύεται από το βίο του Ἀγίου Αντωνίου, διαβάζει την Αγία Γραφή πιο προσε-κτικά.

Έλεγε το δικό της «νυν απολύεις»! «Ώρα να φύγω πια από αυτόν εδώ τον κόσμο» Τό όνειρο της ελπίδας κι ό λόγος του Επίσκοπου ήταν ψηλαφητή αλήθεια.

Ο γιος της ήταν πια «στον δικό της τόπο», «ό Θεός δεν είχε αφή-σει να χαθεί ένα παιδί τόσων δακρύων». Καί όχι μόνο, αλλά καί το ανέδειξε Μεγάλο δικό Του, Μεγάλο Πατέρα της Εκκλησίας, με παρουσία αγάπης καί γραφή στη Δύση ανάλογη με κείνη πού αξίωσε στην Ανατολή τους Τρεις Ιεράρχες. Η Αγία Μόνικα, ή μητέρα του Αγίου Αυγουστίνου, είχε με-

γάλο πρόβλημα με το γιο της, σταυρό βαρύ, ασήκωτο. Το πέρασε όμως από μαρτύριο δακρύων, από στεναγμούς καρ-διάς, στα γόνατα ώρες ατέλειωτες δεκάξι τόσα χρόνια. Καί ή απάντηση του Θεού ήρθε! Το υπόδειγμα λέει κάτι ελπιδοφόρο.Σέ πολλές σημερινές μητέρες.

Πηγή: agapienxristou.blogspot.ca